

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Poštnina plač. otovini.

Izhaja vsak četrtek zjutraj in stane s poštino vred za celo leto 24 Din, za pol leta 12 Din, za četrt leta 6 Din.

Posamezna številka

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Telefon šte. 7.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor 3 mm visok in 42 mm širok) 75 p. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 75 p

2. ŠKRINJICA z belo-modro-rdečim križem je naša!

SILO OBMEJNIH SLOVENCEV

9. šte.

Gornja Radgona, dne 1. marca 1923.

V. leto.

2. Škrinjica z belo-modro-rdečim križem je naša!

Dva tabora: Mi in naši nasprotniki.

Dan volitev v prvo redno narodno skupščino se bliža. Vse stranke so s polno paro na delu, da se v bojnem metezu uveljavijo. S hladnokrvnostjo in samozavestjo smo pripravljene na interesantno bitko. Zakaj? — Koga se naj bojimo mi, ki edini stojimo v borbi za pravice teptanega naroda? Poglejmo v naslednjem: **Kaj hočemo mi in kaj hočejo naši nasprotniki.**

I. Mi.

1. Naša glavna zahteva je — **avtonomija.** Slovenija mora dobiti svoj pokrajinski (deželni) zbor, ki ne bo pod komando Beograda. Ta deželni zbor naj nam izdela naše zakone, naše postave. Kako jih naj izdela? Potom dveh modernih parlamentov: političnega in gospodarsko-kulturnega. **Politični parlament** naj ustvarja zakone o šolstvu in vzgoji mladine, o organizaciji sodstva (sodnij), o politični in finančni upravi Slovenije. **Gospodarski parlament** naj izdela vse zakone za kmečke, delavske in obrtne zadeve. Oba parlamenta pa naj sklepata **skupaj** o vseh proračunskih in davčnih vprašanjih. Vsi davki iz Slovenije naj ostanejo Sloveniji, Beograd pa naj dobi toliko, kolikor bi mu po velikosti in moči prebivalstva Slovenije pripadalo, dočim plačuje po centralističnem sistemu težke milijonske svote več, kakor bi bilo potrebno!

2. Mi zahtevamo **svojo lastno vlado**, ki bo izvrševala zakone našega parlamenta. V to vlado se ne sme nihče vtikati, tudi Beograd ne, razun kadar gre za splošne državne interese.

3. Za **naše okrajne zastope** zahtevamo najširšo samoupravo, tako da bodo okrajna glavarstva izvrševala sklepe okrajnih zastopov, ki bodo na ta način postali prava in močna pomoč okrajnih glavarjev. Ako pa bi kje nastopal okrajni glavar proti interesom ljudstva, naj ima okr. zastop pravico, zahtevati od vlade odstavitev ali premestitev dotičnega gospoda.

4. **Občinska avtonomija** naj zadobi tako obliko, da ne bodo občinski zastopi le neko slepo orožje okrajnih glavarstev ampak v resnici avtonomni gospodarji občine.

5. Militarizem je veliko, četudi za sedaj potrebno zlo v državi. Zahtevamo, da se izdatki za armado znatno zmanjšajo in da naši fantje služijo doma. Z svoto, za katero se zmanjšajo izdatki za vojsko se naj zidajo šole, bolnišnice, podpirajo sirote in vdove, dobrodelni zavodi in invalidi.

6. Šola je zaklad. Zato smo se in bomo vedno odločno borili zato, da ohrani šola **verski značaj.** Edino verstvo je ona moralna sila, ki zasadi v nežno otrokovo dušo vse dobro in plemenito. Politika ne spada v šole!

To so v bežnih obrisih naše glavne zahteve, v znamenju katerih bo celokupno pošteno slovensko ljudstvo stopilo dne 18. marca 1923 pred **2. škrinjico** in oddalo svoj glas Slovenski ljudski stranki kot prvoborniljici za pravico in red!

II. Naši nasprotniki

pa želijo, (postavimo našim 6 glavnim zahtevam tudi 6 kardinalnih zahtev naših nasprotnikov!), da **bi vladal še vnaprej centralizem** in sicer: Kako?

1. En sam državni zbor (parlament) v Beogradu, ki dela postave za celo državo. Ker imajo v tem parlamentu večino Srbi, izgine peščica Slovencev med njimi in ne more nikjer uveljaviti svojih zahtev.

2. Tudi naši nasprotniki želijo pokrajinske vlade, ki pa naj bodo imenovane od Beograda, ki nima srca za slovenske potrebe.

3. Iz te zahteve sledi, da naj nastavlja in odstavlja vse uradništvo do občinskega tajnika samo beograjska vlada, kateri je okrajni glavar le ponižni sluga, občine pa izvršilni tlačani.

4. Delajo na to, da se ves naš denar centralizira v Beogradu, doma na Slovenskem pa propada: ljudska šola, univerza, bolnica, kmetijski in obrtni stan. Toliko kričijo o naši kulturi, a mi nimamo niti potrebnih meščanskih, kmetijsko-strokovnih in samonadaljevalnih šol. Tuji liferanti, špaški židje žive od milijard slovenskega denarja. Temu mora biti 18. III. 1923 konec.

5. V pogledu šolstva so naši nasprotniki verskega pouka. V nežna strokova srca hočejo vcepiti strupeni duh framažonskega sokolstva in tako ubiti v otroku ono, kar nas dviga nad vsakdanjostjo, ono kar nas vzdržuje poštene: sv. vero. Tega ne smemo dopustiti!

6. Dovolj jasno znamo, kako zelo se naši nasprotniki trudijo za čim večji militarizem in vojaško diktaturo. Vedno in veliko oboroževanje stane denar, ki posega v milijardske svote. Kako škoda je ljudskega denarja.

Te zahteve naših nasprotnikov pa nadkriljuje najpodlejša zahteva, da **nehamo biti slovensko ljudstvo** kot narod za sebe in da postanemo mešanica. Iz naših šol in uradov odpravljajo milo materino besedo, našo blagozvočno slovensščino.

S temi svojimi zahtevami nas hočejo ubiti, ubiti našo kulturo, naše premoženje, našo odporno silo ter nas tako usposobiti, da bodo naše hrbtenice mehkejšje.

To sta torej **dva tabora** in ne 15 st. kandidatnih list. Kdor ni v našem taboru, je v nasprotnem.

Dva tabora se bosta udarila dne 18. marca: **Mi in naši mnogobarvni nasprotniki.** Ne strašimo se boja. Vsak naj pride na volišče in odda svojo krogličico v **2. škrinjico, ki je naša!**

Pajkove mreže.

(Napisal obrtnik z Murskega polja.)

Čital sem nekje sledečo basen: Muha je letala po sobi in se vjela v pajkovo mrežo. Brcala je na vso moč, da bi se je rešila, a vse zastonj. „Ah“, je zdihovala, „zakaj ne predejo pajki debelejšje mreže, gotovo bi se ne ujela“. „Tudi jaz mislim tako, da se ne bi“, oglasi se pajek, „toda veš, mi nismo tako neumni, ljuba muha, kdor hoče koga ujeti, mora presti zelo tanke mreže. Tebi že lahko to povem, ker te itak zadrngem in požrem“.

„Kedo posnema pajka?“ vpraša basen.

No, z ozirom na predstoječe volitve, je to lahko uganiti vsakemu, kdor čita blesteče programe raznih korumpiranih strank, a lá Samostojne socijalistične, republikanske in demokratskih vseh sort, kajti z ozirom na njihovo dosedanje delovanje, so njihovi programi tiste pajkove mreže, v katere so se zajeli zapeljani volilci l. 1920. Le preveč smo občutili tiste zanjke, katere so nam nastavili samostojni pajki a lá Mermolja slabega spomina in njegovi kompanjoni več ali manj trebušasti in zijasti. Na primer: Predli so avtonomistične niti, ki so jo porabili po volitvi za centralistično vrv, s katero so pokrajinam posebno Sloveniji zavezali vsak pokret v svrhu izboljšanja položaja in ljudskega blagostanja in ki še hoče prav po pajkovo razmesariti še to malo, kar skupaj spada, namreč Slovenijo. Sicer se mi zdi ogabno, da bi se mnogo pečali z to pajkovo svojatjo, ampak potrebno je, da jih ne izpustimo izpred oči, ker tudi to pot, sicer brez upa zmage, hočejo poskusiti svojo srečo in v ta namen že pridno pletejo mreže pri čemer so, to se jim mora priznati, pravi mojstri.

Kar se tiče drugih pajkov, so v svojem delu nekoliko bolj nerodni. Zlasti se tiče to dr. Kukovca, ki misli, da mora pajkova mreža biti vsaj tako debela, da vzdrži tudi tako debelušaste osebnosti, kot je on sam. V ta namen se poslužuje tako debelih vrvi (recte laži) da celih 10.000 Prekmurcev baje komaj čaka na njegovo škrinjjo, kamor bodo menda kar z vevnico metali kroglice. Malo bolj tanjšje so tiste mreže, ki jih je zlimal za takozvano „napredno obrtno-kmečko zvezo“. V kolikor bo imel pri tem sreče je odvisno od zavednosti oz. nezavednosti obrtnikov. Sicer pa nam ravno ni treba očal, kajti tudi brez teh je lahko opaziti mnogo zanj, ki bi se nam hudo zarezale v kožo če bi bile samo malo potipali za nje.

Mreža pa, katero plete neki dr. Novačan, pa obstoji v tem, da se bomo v bodoči republiki, katere „pezldirektor“ bi on rad postal, poljubno smeli klofutati kar bo prosto tudi vseh kolekov ali taksenih mark. Praktičen zgled nam je dao on sam kot veliki mojster. Kaj mikavno za tiste, ki se tako radi poslužujejo „pestne pravice“ ti bodo imeli v republiki svoj „eldorado“. Samo pazijo naj, da se pridejo v dotiko z samim Novačanom oziroma njegovo šako, posebno če bo imel smolo se, s svojo izvolitvijo. Toliko o mrežah, ki jih nastavljajo vse mogoče stranke s svojimi programi. Gotovo je, da noben

pobalin, ki hoče izvesti zahrbtnen napad, ne bo kazal noža. Ravnotako tudi noben zapeljivec samostojno-liberalnega ali republikanskega mišljenja ne bo kar naprej povedal, da te namerava preslepiti, ampak vsak si misli: Da te le dobim v svoje mreže, posledice pa boš že občutil prej ali slej.

In kaj pa je storiti nam? Vsi ki mislimo trezno in gledamo z zdravimi očmi vzemimo 18. marca prav ostro metlo v roke in pametimo vso pajčevino s pajki vred, da bo naša Jugoslavija in posebej še Slovenija čista od te golazni, to pa bomo storili s tem, da bo vsak mož in fant šel na volišče in tam spustil krogličico v škrinjko Slovenske ljudske stranke, ki je edina neustrašena boriteljica za naše pravice.

Naša škrinjica je 2. (druga).

Anton Erjavec, kolar
Podgradje, Ljutomer.

Volilni vestnik.

Čitajte naš današnji u v o d n i čl a n e k in ga razložite sosеду!

Obrtniki! Obrtnik iz Murskega polja vam je napisal „Pajkove mreže“ (drugi članek!). Čitajte in upoštevajte!

Prva škrinjica je demokratska. To je one stranke, ki v svoji predsmrtni onemoglosti razbija s svojimi orjunci po tujem imetju, stranka, ki uporablja najdebelejše laži, samo, da bi vlovila par kalinov (Gimpelnov). Varujte se prve škrinjice!

Naša škrinjica ima velik trobarvni križ in je takoj za spoznati! Zaupniki, počite svoje ljudi!

V nedeljo, dne 11. marca se ne vrši zbor zaupnikov, kakor smo zadnjič poročali, ampak veliko ljudsko zborovanje. Govoril bo kandidat vlč. g. dr. Hohnjec, ki je s svojim napornim a uspešnim delom v ustavotvorni skupščini sijajno dokazal, da je pravi ljudski zastopnik. — Ker ve posebna vabila ne bodo razpošiljala, se pozivajo vsi zaupniki SLS odn. Kmečke zveze, da poskrbe za sijajno udeležbo.

Zbori zaupnikov se vrše po vseh naših občinah polit. okraja Gornja Radgona.

VI. Volilni okraj Ljutomer—Gornja Radgona.

Volišča in predsedniki istih.

84. Apače (Apače, Črnci, Segovci, Žepovci, Žiberi) Hinko Požun, notar v Gornji Radgoni; 85. Bučočovci (Bučočovci, Iljaševci, Stara Nova vas, Vučja vas) Ivan Stojan, notar v Ljutomeru; 86. Cezanjenci (Branoslavci, Cezanjenci, Kamenščak) Jan Baukart, ravnatelj mešč. šole v Ljutomeru; 87. Cven (Cven) Anton Herzog, nadučitelj v Križevcih; 88. Drobntinci (Drobntinci, Grabe, Konjišče, Podgorje, Vratja vas, Vratji vrh) Janko Želj, učitelj pri Sv. Ani v Slov. Goricah; 89. Gornja Radgona (Črešnjevci, Gornja Radgona, Police) Dr. Tomo Turato, okr. sod. v Gornji Radgoni; 90. Ivanjci (Ivanjci, Ivanjševci, Negova, Očeslavci) dr. Lenart Boezio, odv. v Gornji Radgoni; 91. Ključarovci (Boreci, Ključarovci, Križevci, Logarovci, Lokavci) Ivan Koropec, šol. nadzornik v Ljutomeru; 92. Ljutomer (Ljutomer, Noršinci) Dr. Milko Gabar, okr. sodnik v Ljutomeru; 93. Mala Nedelja (Godemarci, Mala Nedelja, Moravci, Radoslavci), Ivan Tratnik, sodnik v Ljutomeru; 94. Murščak (Muščak-Zasad, Stantinci), Vojislav Zarič, gradb. inž. v Ljutomeru; 95. Orehovci (Boračeva, Orehovci, Zbigovci) Karol Mavrič, nadučitelj v Gor. Radgoni; 96. Okuslavci (Grabonoš, Okoslavci) Janko Fürst, nadučitelj v Trbegovcih; 97. Plitvički vrh (Lutverci, Nasova, Plitvica, Plitvički vrh, Ščavnica) Mirko Sadar, šol. vodja v Apačah; 98. Presika (Presika, Pristava, Slamnjak) Vlastimir Prodanovič, gradb. inženjer v Ljutomeru; 99. Radinci (Hrastje-Mota, Kapela, Radenci, Rihtarovci, Šratovci) Avgust Habermuth, sodnik v Gornji Radgoni; 100. Stara cesta (Stara cesta) Ciril Mikl, učitelj v Ljutomeru; 101. Videm (Bohenc, Galušak, Kraljevci, Slaptinci, Šentjurij, Trbegovci) Dr. Karol Grossman, odv. v Ljutomeru; 102. Veržej (Bunčani, Grlova, Banovci, Kristanci, Vržej), Viktor Kladnik, gradb. inženjer v Ljutomeru.

Obmejni Slovenci!

Zbirajte

za Obmejni tiskovni sklad!

Arbogast Reiterer. O. T.—r.

Skrivnostni glasovi iz drugega sveta.

(Dalje.)

Na podlagi vsega toga, kar smo slišali, lahko z gotovostjo trdimo, da sta v duhovnem kraljestvu dve skupini prebivalcev: dobri in hudobni. Če pozidajo spiritisti duhovni most, duše hudobnih, nesrečno umrlih pač ne bodo zadnje, ki bi šle čez; o tem ne bo nihče dvomil. Resno nam donijo na ušesa besede apostola Petra v novi jasnosti: „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl.“ (1. Petr. 5, 8).

Škof Schneider pravi k istemu vprašanju: „Spiritistična teorija je sprejemljiva pač le pod enim strašnim pogojem, da je baš tistim dušam, ki sodbe niso dobro prestale, dovoljeno povrniti se na zemljo, kjer gojijo naprej hudobno setev svojega življenja“ (str. 514 im. knj.)

10. Zaključki in sklep.

Če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta; če hočejo ponočni duhovi skrivnih sej peljati k luči, pridejo vsi v temni gozd zablod in zmot. Spiritisti sestavljajo v resnici na podlagi duhovnih razodetij nov svetovni nazor, vero bodočnosti; iz peska zidajo hišo v pesek. Temelj tvorita dva glavna stavka: Biva najvišje duhovno bitje, Bog, in duša človekova je neumrjoča. V našem tako silno zmaterijaliziranem svetu sta ta stavka zelo dragocena. Ražen tega nudijo prikazni duhov same ob sebi kot dejstva razkovanju prebogato polje in po njih bo naravoslovna znanost prisiljena, spoznati tudi ple-

menitejši del človeka, njegovo dušo.

Dejstvo, da se pojavljajo duhovi, ima torej neizpodbitno vrednost. Toda dejstvo moramo ločiti od vsebine; ni to dragoceno, kar razkrijejo duhovi, ampak da razkrivajo.

Razen imenovih dveh glavnih resnic o Bogu in duši srečavamo v teh razodetjih pestro mešanico laži in med seboj nasprotujočih si trditvev. Skoraj dosledno zanikujejo duhovi večne kazni; pravičnost božja edino ne pusti grešnika nekaj časa v nebeško veselje; gre pa mu tudi v kraju njegovega prognanstva prav dobro, vsaj slabše ne ko na svetu. Tuintam se izdajo zlobni duhovi celo z grdimi strastmi. Jezus Kristus jim je pač izreden izvoljenec med ljudmi, ne pa Bog itd. Čujmo, kaj pravijo sami!

„Moj Bog! Bilo bi pač krasno vedeti in ne le verovati, da bomo dalje živeli... In če pomislim, da ne bi le jaz ampak vsi prav trdno vedeli, tedaj si lahko predstavljam, da bi se vsak posameznik potrudil, dajati svojim naziranjem in stremljenjem stalno neko smer navzgor. Vsi bi po enakih nagibih stremeli po popolnosti, da bi se izkazali vredne prihodnjega življenja. Nastala bi idealna tekma vseh, ki bi že na zemlji polagoma dovedla do razmer, kakor si ugodnejših in popolnejših misliti ne moremo (Oelhaber, Mrtvi živijo — lastni doživljaji).

O sancta simplicitas — o sveta priprostost, kako slabo pač poznaš uganko-človeka! Zakaj bi se naj ljudje dolgo trudili, da zamorijo v sebi živalske nagone, če se konečno vendar vsi brez trudi zveličajo? Idealist meni, da vsi ljudje s svojimi mislimi lečejo tako visoko kakor on sam. Kdor stoji na Vezuvi in gleda z očmi na rajski Neapel, je pijan od silne krasote tam doli in pozabi na skrivni ogenj zemlje, ki pod njim

Tedenske novice

Taksa na vozove. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Gospod minister za finance je podaljšal rok za plačanje letne takse za stara vozila do konca meseca februarja 1923.

Kolkovanje vlog na konzulate. Generalni konzulat naše kraljevine v New Yorku opaža, da so vloge, ki se pošiljajo iz tuzemstva neposredno na naslov naših diplomatskih zastopstev in uradov, večinoma nekolekovane. Zato se opozarjajo stranke, da veljajo za diplomatske urade isti kolekovinski predpisi, kakor za tuzemske urade in oblastva. Generalni konzulat javlja, da se nekolekovane vloge iz tuzemstva ne bodo jemale v obzir, razven vloge, tičočee se zapuščinskih zadev, kjer se bodo kolekovinske pristojbine htevale naknadno od prisilcev.

Naredba notranjega ministra. Minister za notranje zadeve Vujičić je izdal naredbo, ki se pošlje vsem političnim oblastvom in ki nalaga policijskim organom, da v sedanjem volilnem boju ščitijo vse volilne shode. Vsaka oseba, brez ozira na pripadnost stranke, ki bi kršila mir, žalila ali napadala kogarkoli ali pa ujedinenje, se bo morala takoj zagovarjati, napadeno osebo bodo pa vzeli državni organi v zaščito.

Naša razmejitve z Italijo. Glede objave konvencij, sklenjenih med našo in italijansko vlado, je dosežen sporazum, da se objavijo istočasno v Belgradu in Rimu in sicer 23. februarja. Tega dne objavijo „Službene novine“ besedilo teh konvencij. Od tega dne teče pogodba in roki, tako da bo tretji pas izročen našim oblastvom 7. marca. Za dan razmejitve in ureditve reške države je določen 25. marec.

Nova meja med Albanijo in Jugoslavijo. Poslaniška konferenca v Parizu je odobrila novo mejno črto med Albanijo in Jugoslavijo. Nova meja teče od Skadrskega jezera do Koroba. Z določitvijo nove meje se odpravi z dnevnega reda nevtraln pas. O tem sta bili včeraj obveščeni naša in albanska vlada, ki se sedaj pripravljata za določitev nove meje.

Vladna naredba za vzdrževanje reda. Notranje ministrtvo je poslalo na pokrajinske uprave naredbo, ki pravi, da

kuha in vre. Njemu je podoben Olhaverjev Tomfohrde (vodilni spirit krožka) s svojimi vznesenimi srčnimi izlivi na spiritističnem razgledniku v Wilhelmsburgu; pozablja na skrivni ogenj, ki tli v človeškem srcu in preti s silovitim izbruhom.

V januarju 1920 je gnal nek kmet iz Maruševca pri Varaždinu par volov na sejem. Bil je previden, vzel je hčerko s seboj in ko sta šla domov ji je dal izkupljen denar z naročilom: „Če bi naju utegnil kdo napasti, potem beži z denarjem. Nihče ne bo mislil, da ga imaš ti.“ V gozdni tmuni je na nju resnično prežal nek moč ter navalil na kmeta. Deklica je zakričala in odbežala. Vsa upehana in brez sape pride do prve hiše v domači vasi in se zateče vanjo. Preplašena pripoveduje, kaj se je zgodilo. Hiša je bila slučajno očetovega brata. Strica baš ni bilo doma, zato se je pa otroka usmilila teta, stričeva žena, in ga spravila v postelj k svoji deci. Prej je vzela denar in ga položila na prednik. Razdražena deklica seveda ni mogla spati. Slišala je prihod stričev in sledeč razgovor s teto: „Kako je šlo?“ — „Mrtev bi že bil, pa denarja ni imel.“ Teta: „Zaradi denarja ne imej skrbi, ta je že v naši hiši. Deklica je pribežala z njim k nam.“ Nadalje je slišal otrok — od groze ves iz sebe —, kako sta se posvetovala, kaj je treba ukreniti, da bi mogla denar obdržati. Tudi dekletce morata odstraniti. Takoj bo teta zakurila v veliko peč, da v njem otroka sežgeta. Ko je dekletce že slišalo prasketanje in pokanje ognja, ga vrže obup iz postelje. Pograbl denar, zleze skozi okence na prosto, beži v nočni temi v domačo hišo in poroča materi, ki zažene velik krik in alarmira orožništvo.

(Dalje prihodnjic.)

se je zadnje dni jasno pokazalo, da so gotovi ljudje, ki delajo namenoma za omejitve volivne svobode. Eni govore in pišejo proti državnemu edinstvu, ustavi in državni ureditvi ter celo proti vladarju, drugi pa si samovoljno in z nasiljem prisvajajo pravico branilcev države, napadajo posamezne državljane, pri čemer se ne strašijo tudi največjih zločinov ter kažejo trajno nestrpljivost napram našim državljanom, ki niso slovanske narodnosti. Taki nastopi so proti zakonu in vse obsodbe vredni. To pa tembolj, ker je za vse poštene državljane dovolj svobode za razvoj političnih pravic in narodne zavesti zakonitim putem. Notranji minister zahteva od podrejenih oblastev, naj vsak protizakonit čin najenergичneje zatro ter strogo in takoj nastopijo proti krivcem, ker ne rušijo samo mir v državi, ovirajo pri izvrševanju političnih pravic, temveč ubijajo tudi ugled države na tujem. Vsak državljan mora vedeti, da je zakon najvišja volja. Površno izvrševanje te naredbe po policijskih organih se bo smatralo kot nesposobnost za službo, ter se bo z odgovornimi uradniki postopalo po zakonu.

Stroge kazni za din. spekulante. V Belgradu je dospel iz Zagreba inšpektor finančnega ministristva Starčević, ki je finančnemu ministru podrobno poročal o poteku preiskave, ki jo je v Zagrebu vodil v zadevi poloma tržaške tvrdke Hacker & Co. Kakor se doznavajo, je v tej zadevi kompromitiranih mnogo uglednih zagrebških trgovcev. Vse osebe, ki so zapletene v poslovanje s to tvrdko v Trstu, bodo občutno kaznovane. Sodijo, da jim bodo naložene globe od 300.000 do 500.000 dinarjev, kompromitiranim denarnim zavodom pa bo razen tega odvzeto dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami. — Doslej se je izvedla preiskava proti 22 podjetjem, med katerimi zavzema Eskomptna banka prvo mesto. Preiskava se nadaljuje proti drugim podjetjem. (Z) Do 15. t. m. je kaznovalo finančno ministristvo na podlagi pravilnika o trgovanju z devizami in valutami veliko število spekulativ. Te globe znašajo 9.972.000 dinarjev. Od tega zneska je že plačanih 3.755.000 dinarjev, popis na premoženje pa znaša 820.000 dinarjev.

Centralizem in blato. V belgrajskem „Preporodu“ beremo: „Srečal sem včeraj v neki stranski ulici tujca, brčkone trgovskega agenta. — „Gospod, ali mi morete povedati, kje pridem v Bitoljsko ulico?“ (Med govorjenjem je komaj potegnil nogo iz blata.) — „Pojdite na levo, zavijte na desno, in tam, kjer vam bosta obe nogi obtičali v blatu, je Bitoljska ulica.“ — „Hvala lepa — toda to je strašno, to blato; v celi Jugoslaviji ga ni nikjer toliko“, je vzdihnil. — „E, gospodine, Beograd je danes centar države, pa je i centar (redišče) blata.“

Število volivcev v Belgradu znaša 18.384. To število bi odgovarjalo približno 80.000 prebivalcem. Po uradni statistiki pa ima Belgrad 110.000 prebivalcev. V Zagrebu, ki šteje 108.000 prebivalcev, je 30.000 volivcev.

Koroško vprašanje „rešeno“. V oficijelnem komuniqueju naše vlade o pogajanjih z državnim kanclerjem avstrijske republike dr. Seiplom se ugotavlja, da je minister za zunanje zadeve dr. Ninčić sprožil vprašanje narodnih manjšin, to je, koroških Slovencev in gradiških Hrvatov. Nasproti temu pa je kancler sprožil vprašanje nemških narodnih manjšin v Jugoslaviji. Obe vladi sta se zedinili, da bosta odslej tem vprašanjem „posvečali“ največjo pozornost.

„Tabor“ o gotovi zmagi SLS v mariborskem okrožju. Zadnji „Tabor“ priobčuje dva računa o verjetnem izidu bodočih volitev v mariborskem okrožju, ki sta ju sestavila dva demokratska „poznavalca razmer“. Prvi račun je tak le: SLS 32.000, SKS 10.000, narodni socialisti 2500, napredna kmečka obrtna zveza 9000, Nemci 5000, Novačanovci 4000, Radičevci 3000, Golouhovi socialisti 5000, Koreuovi socialisti 5000, radikalci 5000, skupaj 80.500 glasov. Količnik je 5031. Potemtakem pripade SLS 10 mandatov, SKS 3 in napredni kmečki obrtni zvezi 2. — Drugi račun prisojila SLS celo 38.000 glasov, Golouhovim socialistom 15.000, napredni kmečki obrtni zvezi 10.000, samostojnežem samo 7000 itd. Računa na 90.400 glasov in bi dobila SLS 9 mandatov, Golouh 3, kmetje i pa obrtniki 2, samostojni pa 1 mandat. Pri teh poraznih računih roti „Tabor“ vse trezne ljudi, naj ne grede več za prokletci, ki so nesloge krivi in naj vsi kakor en mož glasujejo za kmeta in obrtnika Kukovca. Kdo je za Kukovca?

D o p i s i.

Križevci pri Ljutomeru. Bila sta poročena na pustni pondeljek zvečer Jože in Terezija Filipič. Mlademu paru obilo sreče!

Gornja Radgona. Tu se vrši v nedeljo, dne 11. marca politično zborovanje SLS. Govori drž. poslanec in kandidat vlč. g. dr. Hohnjec. Zborovališče: Dvorana Posojilnice. Začetek ob 8 uri predp. Zaupniki in somišljeniki SLS in Kmečke zveze se pozivajo, da agitirajo za obilno udeležbo. — Okrajno tajništvo SLS.

Ljutomer. Vsled intrig enega člana sekcije za gradjenje proge Ormož—Ljutomer so prestavljeni nadvse priljubljeni svetnik inž. Rudolf Kaučič, inž. Viktor Kladnik in inž. Leopold Štibil — vsi k sekciji dolenskih železnic v Ljubljani. V slovo jim kličemo: — Ne pozabite nas ter dobrodošli nam zopet v naši sredi! Ljutomerčani.

Murska Sobota. Darovi Jugoslovenski Matici! Evang. osnovna šola v Bodoncih poslala po pošti 50 Din; Šolsko vodstvo rim. kat. šole v Šalovcih po g. Zorku Klanšček 25 Din; Šolsko vodstvo v Petešovcih 225 Din; gdč. Mici Wolbartova iz Murske Sobotice nam je izročila sledečo zbirko: Iz vesele družbe na Kapeli 60 Din; od Tirolca in Tirolke 10 Din; od neimenovane maske 20 Din. Vsem plemenitim darovalcem se podružnični odbor v Murski Soboti najtoplejše zahvaljuje. Ne pozabite Jugoslovenske Matice! Širite njene ideje! Zahvala. Ob priliki pustne veselice podružnice Jugoslovenske Matice v Murski Soboti izraža podružnični odbor vsem sodelovalcem, udeležnikom, kakor tudi darovalcem svojo najtoplejšo zahvalo. Vsem darovalcem, ki so bili imenoma prijavljeni smo se še posebej pismeno zahvalili. Posebno se pa zahvaljujemo gospodičinama Mariški Baan in Anuški Obal, ki so iz lastne incijative razprodajale cvetice kakor tudi gospodični Ildici Adamič za nabrano zbirko 60 Din; v korist Jugoslovenski Matici. Ravno tako se zahvaljujemo gospodični Mici Wolbartovi, katera je že ob vsaki priliki izkazala svojo naklonjenost v korist Jugoslovenski Matici.

Turjanski vrh (p. Radinci). Poštna dostavljalna služba se pri nas, kljub temu da nismo oddaljeni niti $\frac{3}{4}$ ure od pošte — izvršuje zelo povišno in malomarno. „Mursko Stražo“ dobimo vso zamazano šele nedeljo, pondeljek, dasi izide navadno v sredo odn. v četrtek poprej. Enako je z uradno pošto glede davčnih in sodnijskih zadev. — Ker se malomarnost dostavljanja venomer le ponavlja, ne moremo molčati in pozivamo poštno ravnateljstvo, da napravi red, sicer se bomo pritožili naravnost na ministristvo. — Več prizadetih. (Op. ured. Enako se ponavljajo slične pritožbe iz okoliša Sv. Jurij ob Ščavnici, Ivanjci in od drugod. Vse pritožbe so enake. Pri zadnjih volitvah se je dogajalo, da naši listi niso redno prihajali na naslovnike, dasi so bili redno odposlani. Po dovršenih volitvah pa so prihajali redno. Naše somišljenike prosimo, da nam vse konkretne (t. j. resnične) slučaje osebno, ne po pošti — sporočijo z navedbo prič, da zamoremo enkrat tudi tu napraviti prepctrebni red. Bo treba železne metle. Prebivalstvo plačuje težke davke za vzdrževanje državnih uradov, med katere se šteje tudi pošta, zato upravičeno zahteva red!)

Sv. Jurij ob Ščavnici. Halo — čujte kaj delajo klerikalci okoli Kapele — kako se čuki pretepajo in ljudi napadajo —

enake reči trobijo naši samostojneži po fari iz „Kmet. lista“ in „Jutra“, ki sta z imenom napadla in odobravalja nek slučaj v Radincih — v čemur pa je menda (?) mnogo bosega kakor smo že vajeni v teh listih! S podpisanim prijateljem v Kmet. listu se poznavajo iz pred in medvojnih časov posebno ob času kronanja liberalžupana titular-kandidata, ob koga se je takrat zaganjal in obrekoval, ko se je šlo za občinski stolec, — toda pustimo to, kar je minulo, danes hočemo Jurjevški „klerikalci“ zvedeti resnico, koliko je istine na dogodku (4.II.) Stori svojo dolžnost v prid organizaciji, stranki in samemu sebi, daj resničen odgovor na omenjene dopise.

Novak z resnico na dan,
bojazen pa vstran —
želi zaveden Jurjevčan!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Da osvežimo spomin. Na lanskem občnem zboru naše Hranilnice in posojilnice si je dovolil nekdo protestirati proti sklepu načelstva, da se vzame za 20.000 K obreznice drž. inv. posojila, čes, da posojilnica nima odveč denarja. Tedaj se je oglašil neki g. Knez: (Op. por: Ali ne Fürst Janko, naduč. pri Sv. Duhu? Vsi prejšnji Johani so sedaj Jankoti in Jovani, Michaeli pa Miloši itd. Potem je gotovo Fürst postal Knez...) „Če smo dali, smo dali za Jugoslavijo!“ — Lahko je za Jugoslavijo dajati tuji denar. Kdor je tak dober patrijot, naj seže v svoj žep! Da osvežimo demokratsko samostojne možgane, je dobro vprašati: Za koga pa se je šlo takrat, ko se je na vse kriplje agitiralo za avstrijsko vojno posojilo? Ali tudi za Jugoslavijo? Kdor hoče vedeti, kdo si je najbolj zbrusil pete za avstrijsko vojno posojilo, naj vpraša v Bolehnečicah.

Za Obmejni tiskovni sklad je daroval Jakob Kovačič z Noričkega vrha 50 K. Kje pa so naši bogataši? — Posojilnica v Gornji Radgoni je darovala 1000 kron. Živeli posnemovalci.

Gornja Radgona. V torek, dne 13. marca se vrši v gostilni Karbaš redni občni zbor tukajšnje podružnice Jugoslov. Matice. Začetek ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Volitev delegatov za pokrajinski občni zbor v Celju. 4. Predlogi in nasveti. Vsi člani in članice se uljudno vabijo, da se občnega zbora sigurno in polnoštevilno udeležijo.

Kako nas počasi ubijajo!

(Konec.)

Tudi ti gospodarski krogi so bili ovirani voditi in dokončati na lastno roko pogajanja glede terjatev z avstrijskimi dolžniki le vsled tega, ker so jih vladni organi v kritičnem času pred prvimi žigosanjem po svojem zastopniku generalnem inšpektorju dr. M. Nedeljkoviču, zagotavljali, da so te terjatve gotov denar in da jih boč moral avstrijski dolžniki plačati v jugoslovanski valuti po srednjem kurzu genovske borze tekom zadnjih dneh mesecev pred 1. novembrom 1918 in pa vsled tega, ker je Avstrija zaradi sekvestrov naše vlade dne 1. marca 1919 prepovedala odkazila starih naložb v našo kraljevino. Spričo tega stvarnega položaja je sklicala za dan 12. januarja 1923 trgovske in obrtniške zbornice v svoji posvetovalnici sestane prizadetih gospodarskih korporacij. Posvetovanje je vodil zbornični predsednik g. Ivan Knez. Po referatih gg. Windischerja in dr. Fr. Černeta se je po izčrpnih debati, katere so se udeležili gg. dr. Fran Paulin, dr. Basaj, dr. Kernik, Avgust Tosti in dr. Kisovec sklenilo, da se protestira proti zaključitvi uvodoma navedenih pogajanj na temelju nespremenljivega ključa 1:20. Temu sporazumu je tem bolj ugovarjati, ker so še leta 1922 ponujali avstrijski delegati poravnano na podlagi ključa 100 starih kron proti 60 našim kronam. Protest se je poslal pravosodnemu ministristvu. Obenem so se naprosili gospodje minister dr. Županič, dr. Ribar in pokrajinski namestnik Ivan Hribar, da podpirajo gospodarske organizacije v upravičenih zahtevah.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in
vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje nemorete dobiti, prosimo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

**TO JE NAJBOJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠALI**

Pravi Fellerjev Elzafluid kot do-
brodejno sredstvo za drgnjenje! Za
ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za
negovanje kože! Kot kosmetikum! Za
negovanje ust! V zimi! V letu! Pri
tisoč priložnostih pokaže se blago-
delujoč, bolečine lajšujoč, koristen
in mnogostransko uporabljev. Je ve-
liko množnejši in bolj delujoč kakor
francosko žganje in najboljše sred-
stvo te vrste! Nekoliko kapljic za-
dostuje, da tudi vi rečete:

**TO JE NAJBOJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠALI**

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:

3 dvojnate ali	1 špecijsalna steklenica	24 Din
12 dvojnate	4 špecijsalne steklenice	84 "
24 "	8 špecijsalnih steklenic	146 "
38 "	12 "	208 "

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka.

Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V.
FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatr
št. 326, Hrvatsko.

Sprejemem

več nakupovalk (na-
kupovalcev) za jajca

S O T L A R.

Proda se

posestvo z hišnim in gospodarskim poslopjem,
tudi s premočninami vred v Gornji Radgoni.
Zemljišče 4 $\frac{1}{2}$ orala okoli hiše, dalje vinograd v
Policah z viničarijo, sadonosnikom in gozdom
skupaj 5 $\frac{1}{2}$ orala, med temi okoli 3 orala z lepimi
bukvami in smrekami. Jako ugodna lega Pojas-
nila pri Francu Kovačič, posestnik v Pod-
gradu (Gornja Radgona).

MESNICA IN PREKAJEVALNICA

IVAN VAUPOTIČ

Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Priporoča vse vrste klobas
lastnega izdelka kakor:

Šunkarice, krakovske, brun-
šviske, hrenovke, kranjske, moz-
tadella in posebne vrste klobase.

Priporoča tudi vse vrste mesa, kakor
prekajeno in sveže svinjsko, telečje
in goveje, ki se dobi vsak dan
po najnižjih dnevnih cenah.

**Filijalka v Ljutomeru
pri g. KUKOVEC, pek. mojster.**

Priporoča tudi sveže laško pivo in črno
pivo (Bockbier) v steklenicah in sodčkih.

Transport klobas, mesa in
piva na veliko in malo za
gostilničarje in trgovce.

2. skrinjica z belo-modro-rdečim
križem je **naša!**

Parni stroj s stoječim kotlom, 9 atm.
4-6 HP. z dvema cilindroma,
1 prevozna mlatilnica z či-
stilnikom, **proda po ceni** tudi vsako posebej.
Vpraša se pri Franc Krajin, Sv. Duh, pošta
Sv. Jurij ob Ščavnici.

KORANIT je vendar najboljša
streha in najcenejša.

Je pravi zajamčeno pristni asbest-
škrilj in ne rabi nikdar popravila.

Ponudbe in proračune pošlje:

Fran Hočevar, Žirovnica (Moste)
Gorenjsko.

Toliko jajc
mi znesejo moje
kokoši da je
veselje. Najrajši
jih prodam

RATNIK-u
v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS št. 12

kateri plača po najvišjih
dnevnih cenah.

Kupuje tudi vinski kamen
po najvišjih dnevnih cenah.

SUROVE KOŽE

Lisice - kune - vidre - krtice - veverice
črne - zajce divje in domače - domače mačke -
kodrave pesje kože - ovce in janjce - kakor
vse ostale vrste kož z dolgo in mehko dlako,

kupuje in plača po najboljših cenah

Tovarna usnia Martinušić in drug, Ljutomer

in

Podružnica v Cankovi.